

Sygn. akt IV P 65/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Suwałkach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Beata Sieczkowska	
Ławnicy:	Czesława Górską Grażyna Elżbieta Prawdzik	
Protokolant:	st. sekr. sądowy Małgorzata Chmielewska	

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2017 r. w Suwałkach na rozprawie

sprawy z powództwa D. P.

przeciwko Szkole Podstawowej nr (...) im A. P. w S.

o przywrócenie do pracy

I. Oddała powództwo.

II. Zasądza od powódki D. P. na rzecz pozwanej Szkoły Podstawowej nr (...) im A. P. w S. kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych i zero groszy) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSR Beata Sieczkowska

Czesława Górską Grażyna Elżbieta Prawdzik

Sygn. akt IV P 65/17

UZASADNIENIE

Powódka D. P. wystąpiła przeciwko Zespole Szkół nr (...) w S. z pozwem o uznanie oświadczenia o rozwiązaniu z nią stosunku pracy za bezskuteczne oraz o zobowiązanie pozwanego Zespołu Szkół nr (...) w S. do dalszego zatrudniania jej na dotychczasowym stanowisku pracy oraz o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, iż pracowała u strony pozwanej jako nauczyciel religii od 2005r. i od tego roku nieprzerwanie otrzymywała od K. Diecezji (...) skierowanie do nauczania religii u pozwanej –w Zespole Szkół nr (...) w S. im. A. P.. Mimo, iż nikt nie zgłaszał jakichkolwiek zastrzeżeń do pracy powódki, nie została ona poinformowana o planach odwołania jej skierowania do nauczania religii. Pismem z dnia 14 czerwca 2017r. powódkę zwolniono z

misji kanonicznej nauczyciela religii Rzymskokatolickiej Diecezji (...), a pozwany rozwiązał z nią stosunek pracy. W jej ocenie rozwiązanie z nią umowy o pracę pozostawało bezpodstawne.

Strona powodowa wskazała, że nie zostało jej doręczone pismo z dnia 14 czerwca 2017r. o zwolnieniu powódki z misji kanonicznej Nauczyciela Religii Rzymskokatolickiej Diecezji (...). Ponadto zdaniem powódki rozwiązanie z nią stosunku pracy nastąpiło w okresie przedemerytalnym, co stanowiło naruszenie art. 39 kp (pozew k. 2-3v).

Na rozprawie w dniu 17 listopada 2017r. pełnomocnik powódki zmodyfikował powództwo, wnosząc o przywrócenie powódki do pracy na poprzednio zajmowane stanowisko.

Strona pozwana Szkoła Podstawowa nr (...) im. A. P. w S., w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa wskazując, że jedynym powodem rozwiązania z powódką umowy o pracę była utrata przez nią tzw. misji kanonicznej. Tym samym dokonane przez pozwaną wypowiedzenie powódce stosunku pracy było konieczne i uzasadnione, gdyż wskazana w tym wypowiedzeniu przyczyna uzasadniająca rozwiązanie stosunku pracy – jest rzeczywista, co oznacza, że powództwo powinno zostać oddalone w całości. Przyczyną rozwiązania umowy o pracę było cofnięcie powódce misji kanonicznej, co stanowiło autonomiczną decyzję (...) K. Diecezjalnej (odpowiedź na pozew k. 31-34).

Z dniem 1 września 2017r. Zespół Szkół nr (...) w S. stał się z mocy prawa ośmioletnią Szkołą Podstawą nr 2 im. A. P. w S. (pismo k. 138 akt osobowych powódki części B).

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

Powódka D. P. aktem mianowania z dnia 15 września 1999r. została mianowana nauczycielem religii w Szkole Podstawowej nr (...) w S., gdzie pozostawała zatrudniona do 2002r. (akt mianowania k. 33 akt osobowych powódki części B).

Powódka w październiku 2000r. otrzymała stopień nauczyciela mianowanego kwalifikacji kolegium teologiczne o specjalności katechetycznej (k. 36 akt osobowych powódki części B).

Z dniem 1 września 2002r. powódka D. P. została przeniesiona z mianowanego nauczyciela Szkoły Podstawowej nr (...) w S. na stanowisko nauczyciela religii w Szkole Podstawowej nr (...) S. (pismo k. 53 akt osobowych powódki części B).

W dniu 29 sierpnia 2002r. na podstawie Misji Kanonicznej Nauczyciela R. Rzymskokatolickiej Diecezji (...) D. P. została skierowana do nauczania religii rzymskokatolickiej w Szkole Podstawowej nr (...) w S. na czas nieokreślony (pismo k. 54 akt osobowych powódki części B).

Z dniem 1 września 2005r. powódka D. P. stała się nauczycielem Zespołu Szkół nr (...) w S., gdyż na mocy Uchwały nr (...) Rady Miejskiej w S. z dnia 23 lutego 2005r. z dnia 1 września 2005r. Szkoła Podstawowa nr (...) im. A. P. w S. została połączona z Gimnazjum nr 1 w S. - w Zespół Szkół nr (...) w S. (pismo k. 88 akt osobowych powódki części B).

W grudniu 2007r. powódka D. P. otrzymała stopień nauczyciela dyplomowanego (k. 104 akt osobowych powódki części B).

Z dniem 1 września 2017r. Zespół Szkół nr (...) w S. stał się z mocy prawa ośmioletnią Szkołą Podstawą nr 2 im. A. P. w S. (pismo k. 138 akt osobowych powódki części B).

Proboszcz Parafii św. A. w S. zwrócił się do biskupa diecezji z zapytaniem odnośnie cofnięcia powódce D. P. misji kanonicznej (dowód zeznania ks. K. G. k. 61).

Pismem z dnia 14 czerwca 2017r. Wydział Katechetyczny (...) K. Diecezjalnej poinformował stronę pozwaną, że z dniem nabycia prawa do świadczeń emerytalnych, tj. z dniem 30 września 2017r. zwalnia powódkę D. P. z Misji Kanonicznej Nauczyciela Religii Rzymskokatolickiej Diecezji (...) (pismo k. 37 i k. 138 akt osobowych powódki części B).

Pismem z dnia 31 sierpnia 2017r. strona pozwana oświadczyła powódce, że rozwiązuje z nią stosunek pracy z dniem 30 września 2017r. na podstawie art. 23 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela w związku ze zwolnieniem z Misji Kanonicznej Nauczyciela Religii Rzymskokatolickiej Diecezji (...) (pismo k. 4 i k. 139 akt osobowych powódki części B).

Jednomiesięczne wynagrodzenie powódki obliczone według zasad jak ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wynosi 3.778,80 zł brutto (dowód: -zaświadczenie o wysokości wynagrodzenia powódki k. 30).

Powódka otrzymała odprawę pieniężną na podstawie art. 28 Karty Nauczyciela w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia (dowód: - akta osobowe powódki k. 140 części B).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił powódce prawa do emerytury na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela (dowód: decyzja ZUS k. 87, 88, zeznania powódki k. 62).

Pismem z dnia 12 września 2017r. do nauczania religii w ww. szkole na czas nieokreślony skierowany został ks. K. S., który podjął obowiązki nauczyciela religii od 1 października 2017r. za panią D. P. (pismo k. 38). W chwili obecnej w Szkole Podstawowej nr (...) w S. religii naucza ks. K. S. i brak jest możliwości zatrudnienia u pozwanego innego katechety (dowód zeznania świadka K. S. k. 61-61v, zeznania świadka W. K. k. 46-47).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Ustalen stan faktycznego w niniejszej sprawie Sąd dokonał w oparciu o całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania, a więc w oparciu o dowody z dokumentów, wskazane w treści niniejszego uzasadnienia, albowiem ich wiarygodność i autentyczność nie budziła wątpliwości stron ani Sądu, oraz w oparciu o dowody osobowe w postaci zeznań świadków, a posiłkowo także na podstawie wyjaśnień stron.

Stan faktyczny w zasadzie nie był sporny w zakresie ustalenia, że pismem z dnia 14 czerwca 2017r. Wydział Katechetyczny (...) K. Diecezjalnej w E. poinformował Zespół Szkół nr (...) w S., iż skierowanie do nauczania religii katechetki D. P. traci swoją ważność z dniem nabycia świadczeń emerytalnych, tj. z dniem 30 września 2017r. (pismo k. 37).

Spornym w sprawie, w kontekście zarzutów powódki było to, czy zgodnie z prawem strona pozwana rozwiązała umowę o pracę z powódką na podstawie art. 23 ust. 2 pkt 6 Karty Nauczyciela, gdyż powódka wskazała na brak doręczenia jej pisma z dnia 14 czerwca 2017r. o zwolnieniu z misji kanonicznej nauczyciela religii i tym samym brak możliwości rozwiązania stosunku pracy w trybie powołanego przepisu. Ponadto powódka wskazywała na fakt odbycia kursów doskonalenia zawodowego w zakresie formacji permanentnej katechetów oraz na fakt posiadania przez powódkę książeczki misji kanonicznej katechety.

Zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. 2017r. 1189 t.j.) stosunek pracy z nauczycielem zatrudnionym na podstawie mianowania ulega rozwiązaniu w razie cofnięcia skierowania do nauczania religii w szkole na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Ust. 2 pkt 6 ww. art. 23 stanowi, że rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem zatrudnionym na podstawie mianowania z przyczyn określonych w ust. 1 następuje z końcem tego miesiąca, w którym nastąpiło cofnięcie skierowania do nauczania religii.

Odnosnie nauczycieli zatrudnionych na stanowisku nauczyciela katechezy, jak w przypadku powódki, przepisami, o których stanowi art. 23 Karty Nauczyciela, jest Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. Nr 36, poz. 155 z dnia 24 kwietnia 1992 r.). Zgodnie z § 5 ust. 1 ww. Rozporządzenia, przedszkole lub szkoła zatrudnia nauczyciela religii, katechetę przedszkolnego lub szkolnego, wyłącznie na podstawie imiennego pisemnego skierowania do danego przedszkola lub szkoły, wydanego przez - w przypadku Kościoła (...) - właściwego biskupa diecezjalnego. Zgodnie z

ust. 2 ww. § 5 cofnięcie skierowania, o którym mowa w ust. 1, jest równoznaczne z utratą uprawnień do nauczania religii w danym przedszkolu lub szkole. O cofnięciu skierowania właściwe władze kościołów lub innych związków wyznaniowych powiadamiają dyrektora przedszkola lub szkoły oraz organ prowadzący.

Zgodnie z przyjętą w polskim prawie doktryną, dokument misji kanonicznej może zostać wydany na czas określony bądź nieokreślony. Misja kanoniczna wydana na czas określony kończy się z upływem okresu, na jaki została wydana, a w przypadku wydania jej na czas nieokreślony - gdy zostanie cofnięta. Utrata misji kanonicznej, czy to na skutek jej wygaśnięcia, czy też cofnięcia jej przez biskupa diecezjalnego, powoduje konieczność rozwiązania umowy o pracę z katechetą. Cofnięcie (utrata) misji kanonicznej ma bezpośredni wpływ na utratę kwalifikacji zawodowych, zaś utrata tych kwalifikacji stanowi przyczynę bezpośrednią podjęcia przez dyrekcję szkoły stosownych działań, zmierzających w kierunku rozwiązania stosunku pracy w przewidzianym przez prawo trybie.

Podstawą prawną takiego cofnięcia misji i utraty prawa do nauczania religii stanowi przepis art. 12 ust. 3 Konkordatu z dnia 28 lipca 1993 r., który stwierdza iż nauczyciele religii muszą posiadać upoważnienie (*missio canonica*) od biskupa diecezjalnego. Cofnięcie tego upoważnienia oznacza utratę prawa do nauczania religii. Kompetencje mianowania i zwalniania katechetów należą zatem do biskupów diecezjalnych na mocy ogólnej władzy prawodawczej, jak i na podstawie prawa powszechnego. Uprawnienia takie wynikają przede wszystkim przepisów kodeksu prawa kanonicznego (zwanym dalej *kpk*) – kanon 775 § 1 oraz kanon 805 k.p.k. Kanon 705 § 1 k.p.k. daje ogólną dyspozycję, iż "zadaniem biskupa diecezjalnego jest wydawanie norm, odnośnie do katechezy". Natomiast kan. 805 stanowi kategorycznie, iż "ordynariusz miejsca ma prawo usuwania (katechetów), ilekroć wymaga tego dobro religii lub obyczajów".

Z powyższego przepisu wynika zatem, iż dobro religii lub dobre obyczaje są wystarczającą racją powzięcia decyzji o usunięciu katechety, który niekoniecznie musi być winien zaistniałemu zagrożeniu." (por. A. Mezglewski, *Misja kanoniczna do nauczania religii - przepisy prawa polskiego i kanonicznego*, w: *Katecheza dzisiaj. Problemy prawne i teologiczne*, pod. red. W. Janigi, A. Mezglewskiego, Krosno - Sandomierz 2000, s. 117 - 126).

Reasumując, jak wynika z powyższych rozważań, jedynie organ władzy kościelnej jest uprawniony do decyzji o cofnięciu misji kanonicznej. Co więcej, nawet kiedy organ władzy kościelnej upoważniony do cofnięcia misji kanonicznej dokona tego z naruszeniem prawa wewnętrznego danego związku wyznaniowego, to - na gruncie polskiego prawa pracy - nie ma żadnych możliwości, które mogłyby tę decyzję unieważnić. Wynika to z konstytucyjnej zasady poszanowania autonomii i niezależności państwa i kościołów oraz innych związków wyznaniowych (art. 25 ust. 3 Konstytucji RP). W przypadku K., katolickiego zasada ta ponadto znajduje swoje potwierdzenie w art. 1 Konkordatu z 28 lipca 1993 r.

Z podanych wyżej względów polskie sądy powszechne nie są upoważnione do przyjęcia skargi na niezgodność z prawem jakiegokolwiek aktu władzy kościelnej wydanego w oparciu o prawo wewnętrzne tegoż związku wyznaniowego. (por. A. Mezglewski, *Misja kanoniczna do nauczania religii - przepisy prawa polskiego i kanonicznego*, w: *Katecheza dzisiaj. Problemy prawne i teologiczne*, pod. red. W. Janigi, A. Mezglewskiego, Krosno - Sandomierz 2000, s. 117 - 126)

W niniejszej sprawie bezspornym było, że biskup diecezjalny cofnął powódce D. P. zatrudnionej na stanowisku nauczyciela religii misję kanoniczną, o czym powiadomił stronę pozwaną pismem z dnia 14 czerwca 2017r. Zatem w ocenie Sądu, należało uznać, że zostały spełnione warunki z art. 23 Karty Nauczyciela uprawniające stronę pozwaną do rozwiązania z powódką umowy o pracę.

W ocenie Sądu, podważenie decyzji biskupa diecezjalnego dotyczące cofnięcia misji kanonicznej powódce u strony pozwanej, prowadziłyby do tego, że Sąd musiałby naruszyć autonomię i niezależność kościoła katolickiego i wkroczyć w kompetencję K. Diecezjalnej.

W ocenie Sądu, w przypadku, gdy nauczycielowi religii jest cofnięta misja kanoniczna, Sąd nie ma możliwości oceny przyczyny tego cofnięcia, a zarzuty strony powodowej zmierzały w istocie do podważenia zasadności i skuteczności cofnięcia tej misji.

Okoliczności powyższe wynikają wprost z przedstawionych przez strony dokumentów, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron.

Z treści pisma o zwolnieniu z misji kanonicznej powódce, nie wynika, z jakich przyczyn owo zwolnienie z misji nastąpiło. Sąd pracy nie ma zaś podstaw do badania i oceny tych przyczyn w kontekście odbycia przez powódkę kursów doskonalenia zawodowego nauczycieli, czy też niepoinformowania przez kurię powódki w trakcie tych kursów o zamiarze odwołania powódce skierowania do nauczania religii.

Jak to już bowiem wcześniej wskazano, w związku ze zwolnieniem powódki z Misji Kanonicznej Nauczyciela Religii Rzymskokatolickiej Diecezji (...), Sąd nie miał prawa oceniać tej decyzji kościoła katolickiego oraz jej zasadności - do czego w rzeczywistości zmierzały zarzuty powódki. Nie leży w kompetencji sądu ocena, czy zasadnie została wybrana na nauczyciela religii osoba duchowna, a nie osoba świecka, jaką jest powódka. Dokonany przez K. Diecezjalną wybór nie podlega ocenie Sądu, gdyż wykracza to poza jego kompetencję.

Należało również zaznaczyć, iż bez znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy pozostawała przedłożona przez powódkę książeczka: „Misja kanoniczna katechety (k. 5 i nast. akt sprawy”, w której na k. 11 widnienie podpisana przez Dyrektora Wydziału Katechetycznego ks. W. K. adnotacja o przedłużeniu powódce misji kanonicznej w zakresie Szkoły Podstawowej nr (...) im. A. P. w S. do sierpnia 2018r. Z zeznań świadka W. K. (k. 47) wynikało bowiem, iż powyższy dokument nie ma mocy prawnej, gdyż moc prawną mają jedynie dokumenty podpisane przez biskupa, dyrektora wydziału katechetycznego imienne skierowania do nauczania religii w konkretnej jednostce edukacyjnej. Ponadto w chwili obecnej książeczki takie nie są już wydawane, pozostały w obrocie celem ewentualnego wylegitymowania się katechety, ale nie stanowią podstawy do zatrudnienia, gdyż warunkiem nauczania religii jest posiadanie misji kanonicznej.

W tym miejscu wskazać również należało, iż dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy bez znaczenia pozostawała podnoszona przez stronę powodową okoliczność co do istnienia pisma Wydziału Katechetycznego (...) K. Diecezjalnej w E. z dnia 5 kwietnia 2017r.

Na rozprawie strona powodowa złożyła bowiem nie poświadczone za zgodność pismo Wydziału Katechetycznego (...) K. Diecezjalnej z dnia 5 kwietnia 2017r., że z dniem nabycia prawa do świadczeń emerytalnych zwalnia powódkę D. P. z Misji Kanonicznej Nauczyciela Religii Rzymskokatolickiej Diecezji (...) (pismo k. 55).

Po pierwsze wskazać należy, iż strona pozwana zaprzeczyła istnieniu powyższego pisma z dnia 5 kwietnia 2016r. Ponadto nawet gdyby uznać, iż takie pismo zostało sporządzone, to w świetle przytoczonych wcześniej rozważań nie ma to znaczenia w przedmiotowej sprawie, gdyż pismo z dnia 14 czerwca 2017r. jako sporządzone w terminie późniejszym niż pismo z dnia 5 kwietnia 2017r. stanowi doprecyzowanie terminu nabycia przez powódkę praw emerytalnych i to w związku z pismem Wydziału Katechetycznego (...) K. Diecezjalnej w E. z dnia 14 czerwca 2017r. Zespół Szkół nr (...) w S. uzyskał informację, iż skierowanie do nauczania religii katechetki D. P. traci swoją ważność z dniem nabycia świadczeń emerytalnych, tj. z dniem 30 września 2017r.

Podsumowując, skoro strona pozwana otrzymała od K. Diecezjalnej informację o utracie ważności Misji Kanonicznej Nauczyciela Religii Diecezji (...) dla powódki od 30 września 2017r., tym samym była zobowiązana zastosować przepis art. 23 ust. 1 pkt 6 Karty Nauczyciela i rozwiązać z powódką umowę o pracę.

Na uwzględnienie nie zasługiwał również zarzut, że strona pozwana składając powódce oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę z uwagi na cofnięcie misji kanonicznej, naruszyła przepis art. 39 k.p.

Przede wszystkim należy podkreślić, że art. 39 kp stanowi, że pracodawca nie może wypowiedzieć umowy o pracę pracownikowi, któremu brakuje nie więcej niż 4 lata do osiągnięcia wieku emerytalnego, jeżeli okres zatrudnienia umożliwia mu uzyskanie prawa do emerytury z osiągnięciem tego wieku.

Zatem przepis ten ma zastosowanie jedynie w przypadkach wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę, natomiast w niniejszym przypadku do rozwiązania stosunku pracy nie doszło w wyniku wypowiedzenia umowy o pracę lecz w wyniku utraty przez powódkę uprawnień do wykonywania zawodu, co skutkowało zastosowaniem przepisu art. 23 ust. 1 pkt 6 Karty Nauczyciela.

Sąd w pełni podziela stanowisko wyrażone w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2016 r. sygn. akt II PK 145/15 w którym Sąd Najwyższy uznał, że przepis art. 39 k.p., który reguluje wyłącznie zakaz wypowiedzania umów o pracę, nie został włączony do szczególnej regulacji statusu nauczycieli mianowanych (LEX nr 2004189).

Podobnie wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 sierpnia 2012 r. sygn. akt II PK 3/12, stwierdzając wprost, iż art. 39 k.p. nie ma zakresu wykraczającego poza umowę o pracę. Przepis art. 39 k.p. nie znajduje w ogóle zastosowania do nauczycieli mianowanych, w tym w szczególności do rozwiązania stosunku pracy z mianowanym nauczycielem na podstawie przepisu art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z 1982 r. - Karta Nauczyciela, zgodnie z którym stosunek pracy z nauczycielem zatrudnionym na podstawie mianowania ulega rozwiązaniu w razie uzyskania negatywnej oceny pracy dokonanej w trybie i na zasadach określonych w art. 6a tej ustawy (LEX nr 1232774).

Nie zachodzą zatem przesłanki do zastosowania przepisu art. 39 k.p. zarówno dlatego, że powódka była pracownikiem zatrudnionym na podstawie mianowania, jak również dlatego, że nie doszło do wypowiedzenia umowy o pracę, lecz rozwiązania umowy o pracę w szczególnym trybie art. 23 ust. 1 pkt 6 Karty Nauczyciela.

Mając powyższe na uwadze, należało uznać, że strona pozwana rozwiązując z powódką stosunek pracy, nie naruszyła żadnego z przepisów prawa, w szczególności wskazanego przez powódkę przepisu art. 23 ust. 1 pkt 6 Karty Nauczyciela. Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w pkt I sentencji wyroku.

O kosztach w punkcie II sentencji wyroku, orzeczono stosownie do treści art. 98 § 1 k.p.c. zgodnie z którym, strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Reguła ta dotyczy także spraw rozpatrywanych przez sądy pracy. Skoro zatem pracownik przegra sprawę pracowniczą, winien liczyć się z obowiązkiem zwrotu przeciwnikowi kosztów procesu obejmujących koszty sądowe (o ile były poniesione) oraz koszty zastępstwa procesowego strony reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika.

W niniejszej sprawie kosztami poniesionymi przez stronę pozwaną były koszty wynagrodzenia pełnomocnika ją reprezentującego, które zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 z późn. zm.) na dzień wniesienia pozwu (7 września 2017r.) wynosiły 180,00 zł.

SSR Beata Sieczkowska